

BME GTK

Filozófia és Tudománytörténet Tanszék

ELŐADÁS-TECHNIKAI KISOKOS

Szabó Krisztina és Szemere Alexandra

Budapest, 2014. december 3.

Vizuális-technikai szemléltetés

Adatok

3

- **Cím:** ne legyen általános (pl. háttér), hanem inkább olyan, mint egy újságcím!
- **Kezdő dia:** legyen rajta minden fontos adat: előadás címe, apropója, név, egyetem és logója, dátum stb.!
- **Előadás vázlatát áttekintő dia:** Szükséges, viszont valóban csak áttekintő jellegű (fő pontok, alpontok nem kellenek).
- **Elméleti, szakirodalmi keret:** vázlatosan, hogy lássák: saját kútfejed mellett még az ókori görögökét is használtad, mindezt szépen, tudományosan, plágiummentesen.

Tartalmi segítség

- **Konklúzió:** eredmények összefoglalása, hipotézis megerősítése/cáfolata, reflexió a saját hibákra, rávilágítás az erősségekre és a gyengeségekre.
- **Kitekintés a jövőre:** Milyen további lépéseket tehetnél még?
- **Mentőöv:** „–Mégis honnan vette ezt az adatot? – X.Y. hivatkozott ábrájából, íme!”
- Ha valamire így sem emlékeznél, de tudod, hogy benne van az írott anyagodban, nyugodtan kérd el azt a bírálóktól, hogy belenézhes, Te sem tudhatsz mindent fejből!

Megjelenés

5

Betűméret: ne legyen 18-asnál kisebb, mert az alig olvasható, legyen inkább nagyobb!

Sorok száma: nem érdemes négy elemnél többet tenni egy slide-ra)

Semmiképpen se legyen összefüggő szöveg, viszont az egy-egy szavas mondat is kevés.

Ne legyen benne elgépelés és helyesírási hiba! Tegyük rá oldalszámozást!

Színek: nézzük meg, kivetítve olvashatóak-e a betűk!

Megjelenés

6

- Érdeemes **egy betűtípust használni**, a mérettel lehet játszani.
- Használjunk **belső címodalakat**, hogy a figyelmet ismét magunkra irányítsuk, amíg mi beszélünk!
- Időhasználat: egy slide 2-3 perc

Text **Text** *TEXT* **TEXT**
TEXT Text *Text* Text
text Text **Text** Text
Text **TEXT** Text Text
Text **TEXT** TEXT Text
TEXT *Text* **TEXT**
TEXT Text

Szemléltető eszközök

7

Tartalmak, amikkel alátámasztjuk a mondanivalónkat:

- ❑ statisztikák , tények, idézetek, ábrák
- ❑ kulcsszavak és kulcsmondatok, definíciók

Mindig jelöljük meg a forrást! (Saját grafikon vagy valakitől átvettük.)

A szemléltető eszközök csak támogatják az előadást, de mi vagyunk továbbra is az előadók!

Tehát: ne a kivetített slide-hoz beszéljünk, hanem a közönséghez!

Ne a slide-ból próbáljuk megtudni, mit is akarunk mondani!

8 Ne használjunk túl sok színű
háttérképet, mert nem fog
látszani a szöveg!

**Próbálkozhatunk más színű
felirattal is!**

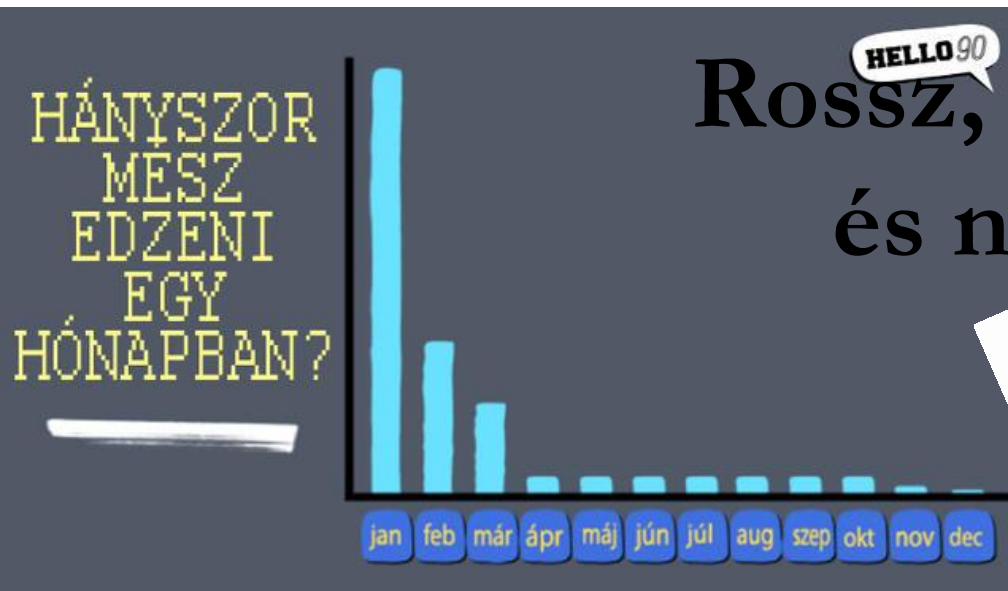
**Ne válasszunk olyan háttérrel,
ami kikészíti a közönségünk
szemét!**

A hand is shown in the foreground, holding a bright, glowing orb. The background is a dramatic sunset or sunrise sky with vibrant orange, red, and yellow colors. The sun is partially obscured by clouds, creating a lens flare effect. The overall mood is romantic and inspirational.

**Romantikus lelkünket se a
prezentációnkban mutassuk
meg!**

Nem jó, ha sok a funkció nélküli kép, ráadásul ki is takarják a szövegünk felét.

Rossz, ha az infók kicsik, és nem látszik belőlük semmi sem.

Nem kell a ppt összes lehetőségét egy diasoron belül megvalósítani!

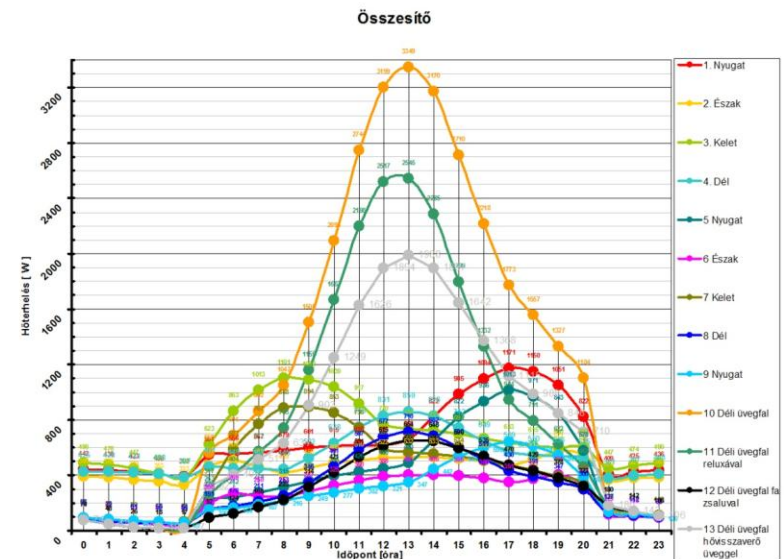
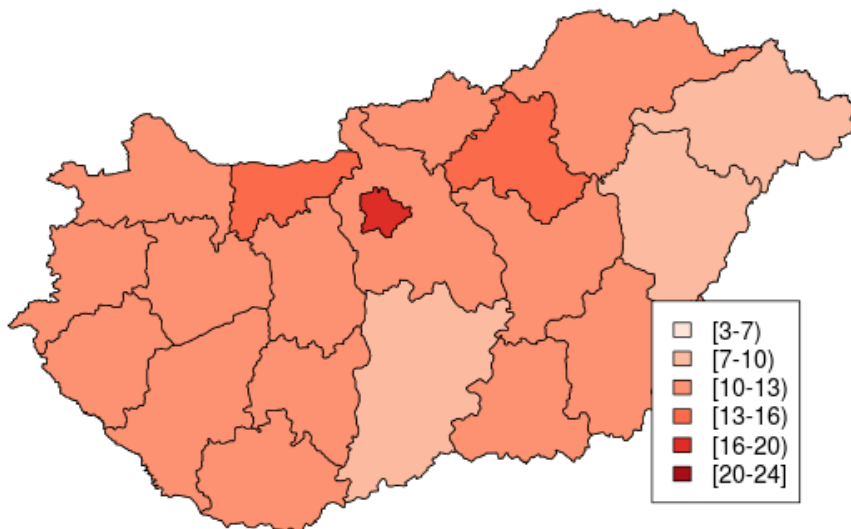
12

- Ha össze-vissza beúsznak a szövegek, az nem mindenkit dob fel...
- Sokakat kifejezetten idegesít, és komolytalanná teszi a ppt-t.
- Pláne, ha többféle animációt használsz egy diasoron, egy dián belül.

Kontrasztos színek használata

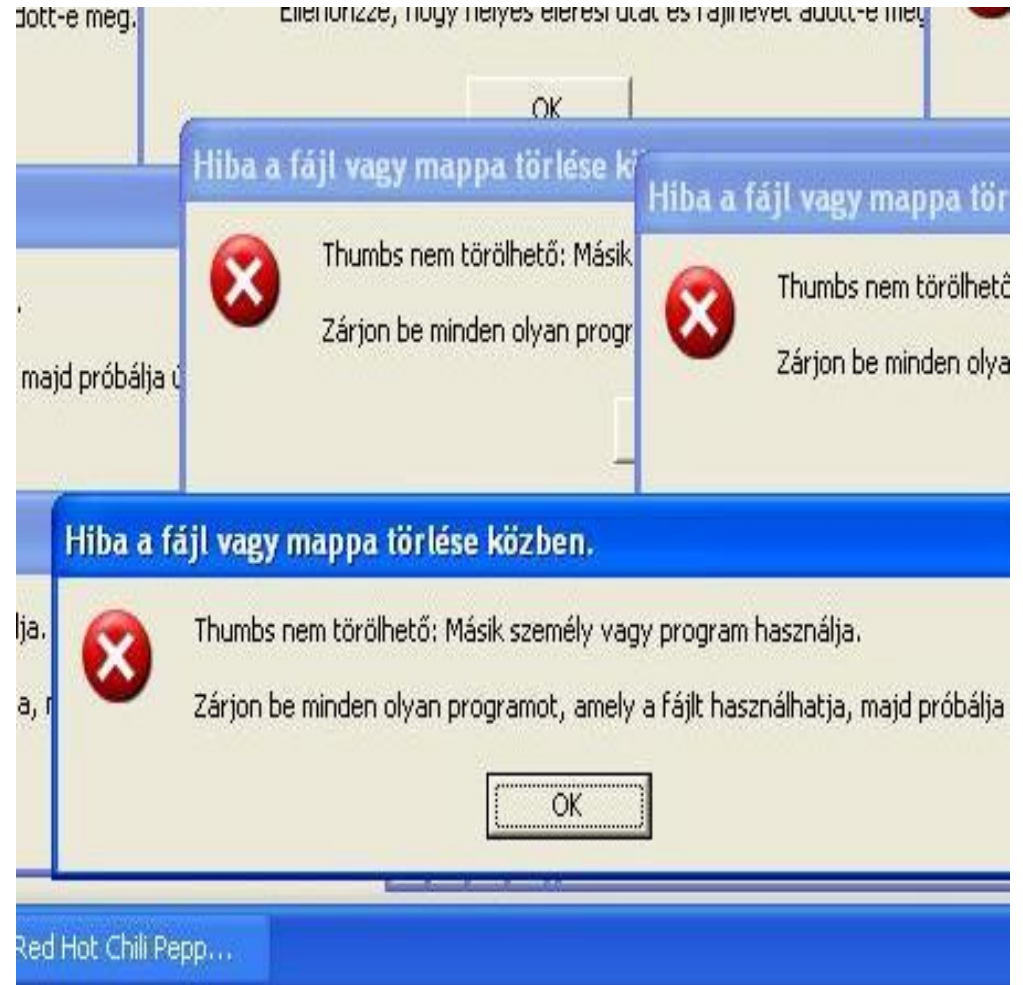
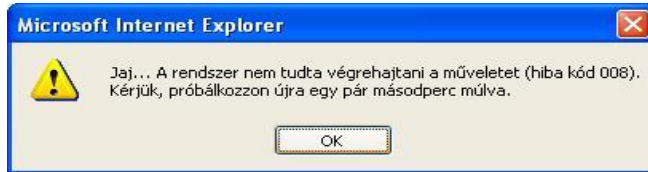
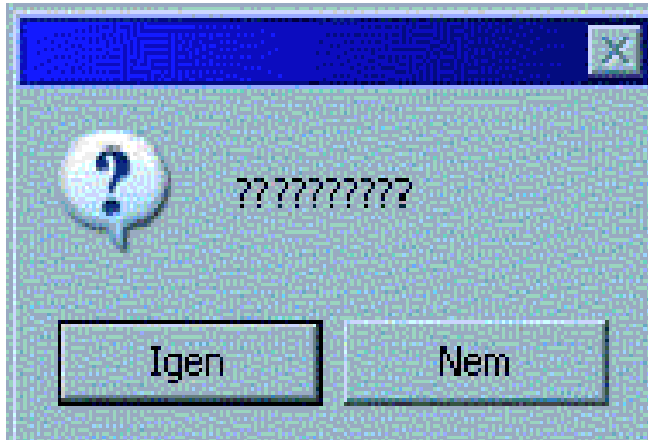
13

- Ne bízzunk a projektorok jó minőségében!
- Ami a gépen szépen látszik, kivetítve nem biztos, hogy fog!
- Ábráknál, különböző színekkel operáló grafikonoknál is figyeljünk erre!

Ki nem látott még ilyeneket?

14

1. Előnyei:

- a. Látszik, hogy időt és energiát fektettek abba, hogy vizuálisan is igényes legyen a prezentáció.
- b. Fiatalos, jópofa, érdekes.
- c. Az összetett, sok kérdés kört érintő problémák ábrázolására alkalmasabb, mint a lineáris vezetésű PPT.

2. Hátrányai:

- a. A szemnek (és a gyomornak) kicsit megterhelő, ahogy minden forog.
- b. Könnyen belekavarodhat az előadó a diákba.
- c. Nem annyira egyszerű egy-egy részre visszalépni, mint egy sima PPT esetében.
- d. Csak akkor, ha valóban szükséges! Egy lineáris struktúrát követő prezentáció esetében a Prezi használata nem indokolt, és ezt például negatívan is értékelhetik.

PDF

17

1. Előnyei: bárhol, bármin játszható, minden megoldható benne, és elkerülhető általa a

□ Prezi és PPT minden hibája.

2. Hátrányai: Ilyet nem találtunk! 😊

Verbális és nonverbális
kommunikáció,
stresszkezelés

Előadás elpróbálása:

19

A próbából akkor lehet profitálni, ha az előadó teljes mértékben:

- felkészül, mintha élesben menne, verseny helyzetben. Ezért a próbán lehetőség szerint igyekezzünk öltözetünkben is megfelelni annak, ahogy majd a konkrét versenyen prezentálunk.
- Szerezz a próbához közönséget, ráérő haverokat, nagyit, plüsskutyát, akik hajlandók többször is meghallgatni Téged!

Kommunikáció

Hangerő, dinamika, tagolás, artikuláció:

- A verseny szituáció vagy stressz helyzet még inkább elvonja az előadó figyelmét arról, hogy ne hadarjon, ne motyogjon, jól artikuláljon.
- Jó, ha az előadást többször elpróbálja az előadó, hangosan csak a szövegét, akár prezentációs diasor nélkül is.
- Ha begyakoroljuk a fontos szófordulatokat, tétel mondatokat, akkor nem a szövegre koncentrálnunk majd, hanem a kommunikációnkra.
- A felkészültség érzése nyugtató hatású, így kevésbé beszél az ember gyorsan, nem csuklik el a hangja, jobban tud koncentrálni a hangos, tagolt beszédre.
- **Ne hidd azt, hogy kiabálsz:** a valóságban akkor jó a hangerőd, ha a terem leghátsó sorában is éppúgy értik a szavadat, mint az elsőben.

Kommunikáció:

21

A próba nagyon fontos abból a szempontból is, hogy megfigyeljük, hogyan hat az előadóra a stressz helyzet.

- ❑ Milyen önkéntelen mozdulatokat tesz (billeg a lábán, lóbálja a karját, vakarja a fejét vagy piszkálja az óráját).
- ❑ Képes-e az előadó papírból prezentálni, vagy hitelét veszti amiatt, hogy gyűrögeti a papírt, ide-oda teszi, stb.
- ❑ **NEM BAJ**, ha nem tudsz fejből prezentálni, nyugodtan felolvashatod egy papírról is, de akkor az legyen CD minőségű felolvasás, amit előtte igen sokat kell gyakorolni!

Nem verbális eszközök

22

- A lelkesedés ragadós!
- Szemkontaktus fenntartása
- Mozgás – de nem eltúlzottan!
- Legyen összhangban a gesztus és a mozgás a szóbeli tartalommal!
- Energiabeosztás: maradjon elegendő a végére is!
- Érkezzünk időben az előadásra vagy tárgyalásra, készüljünk fel lélekben, hangulatilag is!

Humorhasználat

23

Haszna:

- ❑ Segít jobban emlékezni.
- ❑ Könnyebb feldolgozni az információt.
- ❑ A közönség nem alszik el.
- ❑ Ellazít (nem csak a közönséget, hanem minket is).

Szabályai, veszélyei:

- ❑ Kapcsolódnia kell a tárgyhoz.
- ❑ Ne terelje el a figyelmet (ne csak a viccre emlékezzenek később)!
- ❑ Ne legyen benne megkülönböztetés!

Az előadás zárása

24

- IDŐBEN!!!
- Az előadó szimpátiaindexé egyenes arányban csökken a határidőn túl megtartott percek számával!
- NEM volt még olyan előadás, amelyre a hallgatósága azt mondta volna, „nagyon jó volt, csak kicsit túl rövid”!
- Legyen magabiztos, kiszámított és megtervezett

Stresszkezelés

25

- ❑ Valamilyen szintű idegesség szükséges a megfelelő izgalmi szint fenntartásához: **LEGYÜNK CSAK IDEGESEK!** (DE: ezt felesleges kávéval előre (túl)biztosítani!)
- ❑ A kis hiba csak vonzóbbá teszi az előadót.
- ❑ Az előadás sikeressége az előadó és a hallgatóság közös érdeke (az elmondottak érdeklik a hallgatóságot, nem téged akarnak cikizni).
- ❑ Mindig idegesebbnek érezzük magunkat, mint amilyenek kívülről tűnünk.
- ❑ Mindenki más is izgul ilyenkor!

Amit aktívan tehetünk:

26

- Lélegezzünk ütemesen mélyeket – már az előadás előtt is!
- Csináljunk valami mást is (toll kézben tartása, gesztikulálás, stb.) – ez paradox módon megnyugtat, de csak korlátozott mértékben alkalmazható.
- Beszéljünk bátran lassan, alkalmazzunk nagy csendeket – ez intelligensen hat.
- Előre tegyünk bele a (megírt vagy másképp összerakott) előadásba instrukciókat a magunk számára: „itt igyál vizet”, „itt tartsál szünetet”, „szemkontaktus”, „lassíts”.
- Ne együnk előtte sokat!
- Eggyel kevesebb kávéat igyunk, mint normálisan!

Mi nem fontos az előadás során?

27

- Nem baj, ha izgulunk (ha egyébként intellektuális képességeket nem gátolja és magát a produktumot nem hátráltatja)!
- Nem baj, ha izzadunk (ha egyébként...)!
- Nem baj, ha izzóvörös lánoszlopként állunk a figyelem fókuszában (ha egyébként...)!

Ezek ugyanis az elvégzett munka mennyiségéről és minőségéről, intellektuális képességeidről, sőt, bizonyos értelemben még az előadás minőségéről sem mondanak semmi lényegeset, főleg nem negatív módon!

DISZKUSSZIÓ

Kérdések kezelése,
mentőövek, utógondozás

Az előadási szituáció sajátosságai

Az előadás két szakasza:

1. A kifejtő (monológ) szakasz
  2. A kérdés-felelet (dialóg) szakasz
- ❑ Nem csak a kifejtő szakasz, hanem a kérdés-felelet szakasz is törvényszéki tárgyalás típusú szituáció.
  - ❑ Sok ember irányába kell egyszerre hatékonyan lépni, nem csak a kérdezőnek válaszolok.
  - ❑ Reakciómmal bátorítom a többi kérdezőt, vagy elveszem a kedvét.
  - ❑ Ezért fontos, hogy rossz kérdésre is jól reagáljunk, ne tegyük nevetségessé a kérdezőt.

Kérdés – válasz

- Hagyjunk energiát a kérdés-válasz időszakra, mert a hallgatóság erre jobban figyel, mint az előadásra (dinamikusabb időszak)!
- A kérdés nem támadás, még ha hajlamosak vagyunk is úgy érezni!
- Hagyjuk a kérdezőt befejezni a kérdését!
- Esetleg ismételjük meg a kérdést, hogy mindenki hallja, hogy kiderüljön, jól értettük-e, és közben már gondolkodhatunk is rajta!
- Mondhatjuk, hogy jó kérdés, ezzel időt nyerünk.
- Akár csendben is lehetünk egy darabig, mielőtt válaszolunk.

Kérdés – válasz

31

- **Gyakoroljuk előre:** készülhetek bizonyos kérdésekre, sőt lehet olyan megtervezett mondanivalóm, amelyet bármilyen kérdésre elmondok.
- Ha nem tudok válaszolni, mondhatom, hogy később átküldök neki erről egy anyagot, vagy hogy utánanézek és válaszolok e-mailben.
- Ne mutassuk, hogy félünk a kérdéstől!
- Az egész hallgatóságnak válaszoljunk!

Előremutató tanulságok

32

Főbb erősségeink:

- ▣ Mit csináltam jól?
- ▣ Mit alkalmazhatok legközelebb nyugodtan?

Fejlesztendő területek:

- ▣ Mi nem működött?
- ▣ Hogy lehetne másképp csinálni?
- ▣ Legközelebb hogy csináljam?

Szabó Krisztina:

kriszti.szabo@filozofia.bme.hu

Szemere Alexandra:

szemere.szandra@filozofia.bme.hu

KÖSZÖNJÜK SZÉPEN A
FIGYELMET!

SOK SIKERT A TDK-HOZ!